

TÜRKİYE'DE KIRMIZI ET ARZI, PİYASA FİYAT OLUŞUMU VE DÜZENLEYİCİ POLİTİKALAR

Arş. Gör. Osman Doğan BULUT / Iğdır Üniversitesi
Prof. Dr. Cengiz SAYIN / Akdeniz Üniversitesi
Ziraat Fakültesi | Tarım Ekonomisi Bölümü

1. Giriş/ Önemi

- ✓ Gelişmişlik düzeyi ne olursa olsun, **tarım** tüm ülkeler için önemli bir konuma sahiptir.
- ✓ **Hayvansal kökenli** ürün tüketimi insan yaşamının sağlıklı bir şekilde sürdürülebilmesi için gereklidir.
- ✓ **Hayvancılık sektörü** ülke ekonomisine katma değer üretme, kırsal kalkınma, tarımsal işsizliği azaltma, köyden kente göçü önlenme gibi **ekonomik ve sosyal** konular açısından stratejik bir öneme sahiptir.

- Nüfus artışı
- Gelir seviyesindeki artış
- Gelen Turist ve Mülteciler
- Tüketim alışkanlıklarında değişim

Kırmızı ete olan talebi yıllar içerisinde arttı.
Fakat; oluşan bu talebi üretim miktarı karşılamadı...

Bu nedenle; hayvancılığın geliştirilmesi ve sürdürülebilir bir büyümenin sağlanması önemli ve öncelikli bir konu haline gelmiştir...

1. Giriş/ Amacı

Türkiye’de kırmızı et piyasasıyla ilgili olarak;

- ✓ Arz değişim seyri
- ✓ Uzun ve kısa vadede arzı etkileyen faktörler
- ✓ Piyasa fiyat oluşumu
- ✓ Dış alım etkisi ve izlenen politikalar
- ✓ Pazarlama yapısı
- ✓ Aktörlerin rolü

*Konuları
makroekonomik
verilerle ele alınıp
tartışılmıştır...*

2. Materyal ve Yöntem

Araştırmanın materyali:

- FAO, OECD, TÜİK resmi kuruluşların verileri.
- Tarım ve Orman bakanlığı ve ilgili kuruluşları; HAYGEM, BÜGEM, TAGEM, TRGM, ESK ve Araştırma Enstitülerinin raporları ve yayınları.
- Sektör Temsilcileri; Kırmızı Et Üreticileri Merkez Birliği (TUKETBİR), Ulusal Kırmızı Et Konseyi (UKON) ve Türkiye Kasaplar Federasyonu Beyanları ve İstatistikleri.
- Konuyla ilgili daha önce yapılmış akademik çalışmalar.

Çalışmada verileri yorumlamak için:

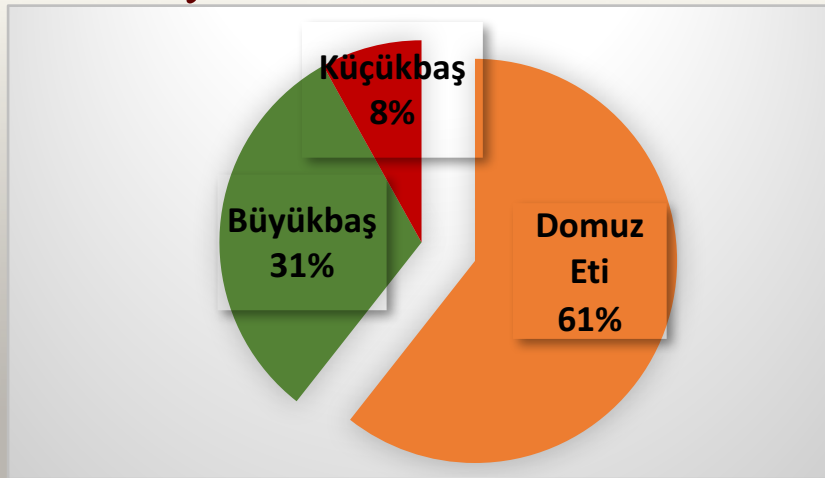
- ✓ Yüzde hesapları, basit endeksler, çapraz tablolar ve grafikler kullanılmıştır.

3. Bulgular

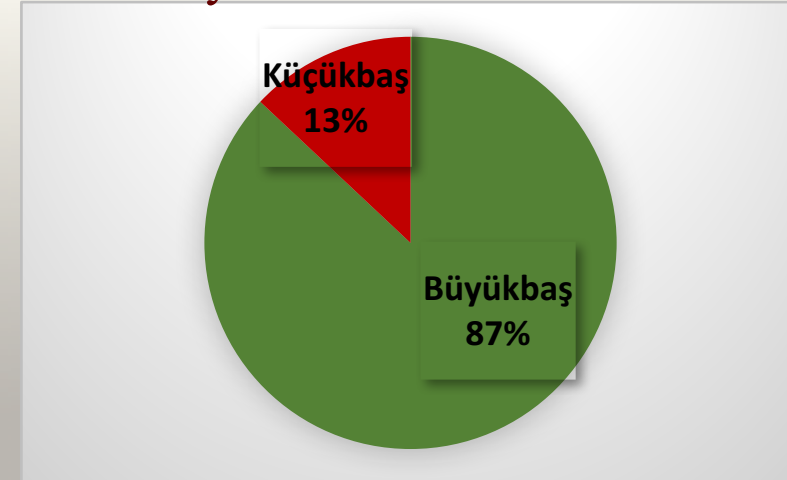
A. Dünya'da ve Türkiye'de Kırmızı Etin Mevcut Durumu

- ✓ Dünya'da kırmızı et tüketiminin %61'i domuz eti (12,3kg/kişi) , %31'i büyükbaş hayvan eti (6,5kg/kişi) ve %8'i küçükbaş hayvan etinden (1,7kg/kişi) oluşmaktadır (OECD, 2018).
- ✓ Toplam kırmızı et üretiminin (1.126.403 ton) %87'si (988.821 ton) büyükbaş, %13'ü (137.525 ton) küçükbaş hayvanlardan sağlanmaktadır (TÜİK, 2018).

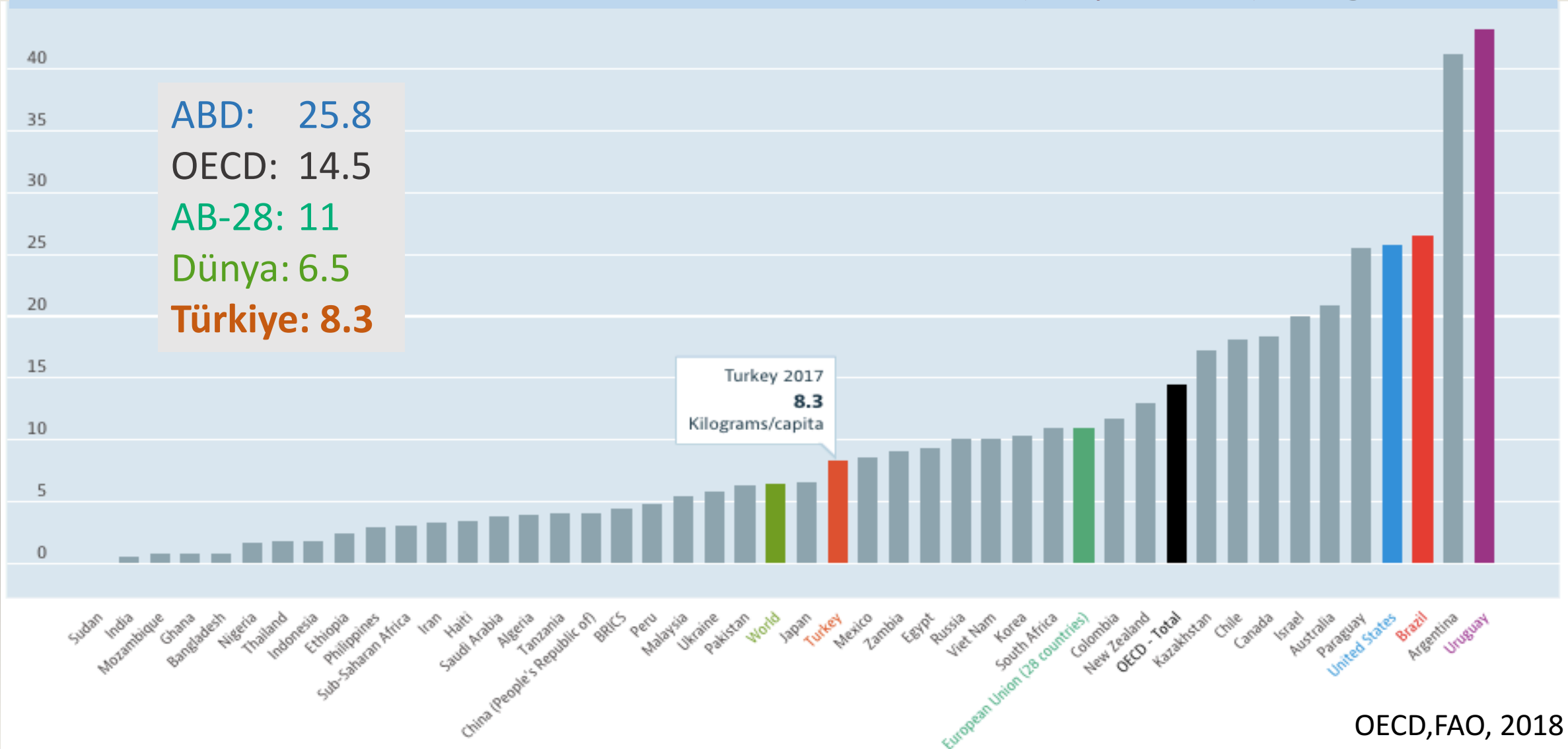
Dünya'da Kırmızı Et Tüketimi

Türkiye'de Kırmızı Et Üretimi

Ülkelere Göre Kırmızı Et Tüketimi 2017 (Büyükbaş) Kg/Kişi

OECD,FAO, 2018

Ülkelere Göre Kırmızı Et Tüketimi 2017 (Büyükbaş) Kg/Kişi

Toplam Tüketim. Miktarı

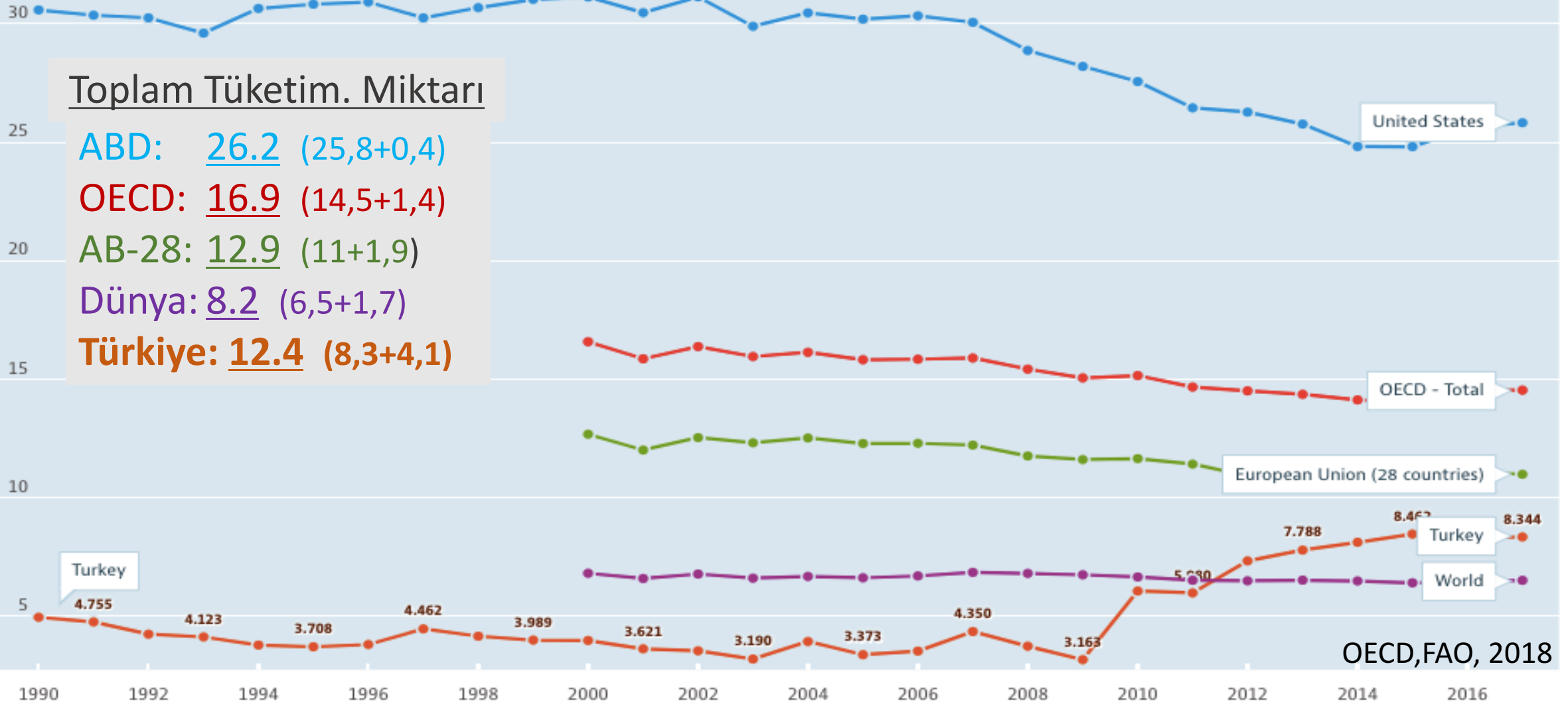
ABD: 26.2 (25,8+0,4)

OECD: 16.9 (14,5+1,4)

AB-28: 12.9 (11+1,9)

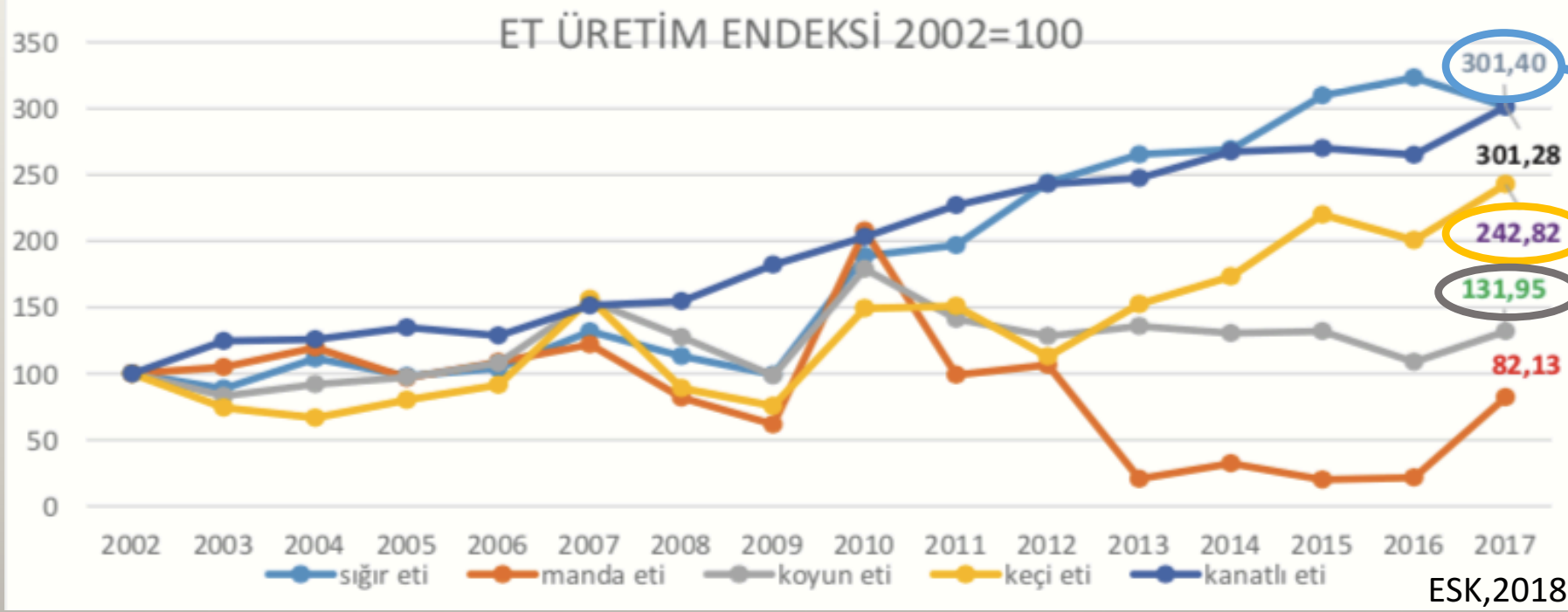
Dünya: 8.2 (6,5+1,7)

Türkiye: 12.4 (8,3+4,1)

OECD,FAO, 2018

Türkiye’de Yıllar İtibariyle Et Üretim Durumu

Artış Oranı

Siğir %201

Keçi %142

Koyun %31

Not: 2002 yılı baz alınarak hesaplanan endekse göre; en hızlı artış %201,4 ile siğir eti üretiminde yaşanmıştır. Keçi eti üretimi %142, koyun eti üretimi sadece %31 oranında artmıştır. Küçükbaş üretiminde ortalama artış hızı %75 'dir.

B. Türkiye’de Yıllar İtibariyle Hayvan Varlığı (1.000 Baş)

	1961	1970	1980	1990	2000	2010	2011	2012	2013*
Sığır	12.435	13.189	15.567	12.173	11.054	10.724	11.370	12.386	14.415
Manda	1.140	1.178	1.040	429	165	87	85	98	118
Büyükbaş Toplamı	13.575	14.367	16.607	12.602	11.219	10.811	11.455	12.484	14.533
1961’e Göre % Artış	0	5,83	22,33	-17,17	-17,35	-20,37	-15,63	-8,05	7,04
Koyun	34.463	36.351	46.026	43.647	30.256	21.795	23.090	25.032	29.284
Keçi	24.632	20.267	18.775	11.942	7.774	5.128	6.293	7.278	9.226
Küçükbaş Toplamı	59.095	56.618	64.801	55.589	38.030	26.923	29.383	32.310	38.510
1961’e Göre % Artış	0	-4,19	9,65	-5,93	-35,65	-54,44	-50,27	-45,32	-34,8

2017 Büyükbaş

-15.943

2017 Küçükbaş

-33.677 (Koyun)

-10.635 (Keçi)

-42.312 (Top.)

Kaynak: FAO, TÜİK*, 2018

1960 Yılı Nüfus

28 miyon

Hayvan Sayısı Top:

72.670.000

2018 Yılı Nüfus

80 miyon

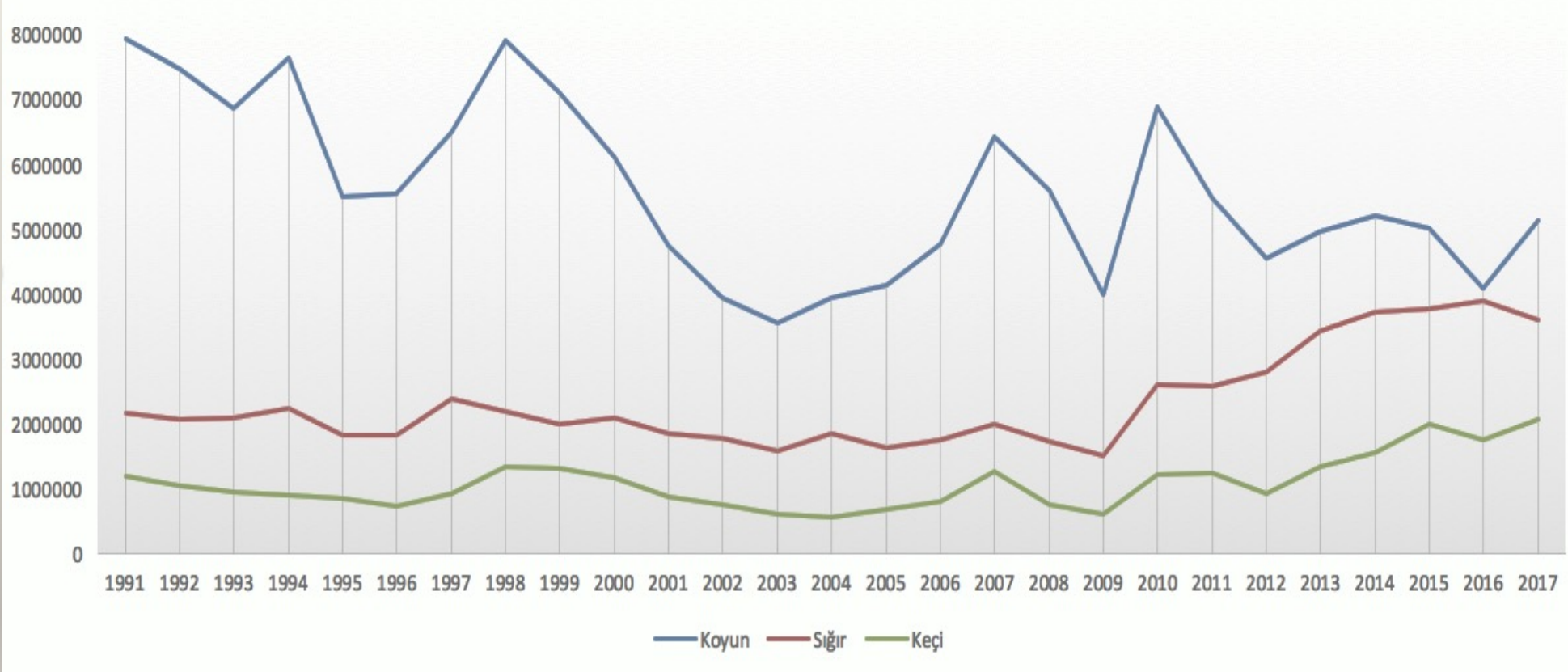
Hayvan Sayısı Top:

60.255.894

**Son 60 yılda ülke nüfusu 2,5 katına çıktı,
Fakat, hayvan varlığı azaldı...**

(2010 sonrası nispeten arttı ama yetersiz düzeyde)

Türkiye’de Yıllar İtibariyle Kesilen Hayvan Sayıları (Baş)

2017 Yılı İçin;

-Koyun: 5,1 milyon

-Sığır: 3,6 milyon

-Keçi: 2,0 milyon

1991 Yılı İçin;

-Koyun: 7,9 milyon

-Sığır: 2,1 milyon

-Keçi: 1,1 milyon

Kırmızı et tüketiminin türlere göre dağılımı

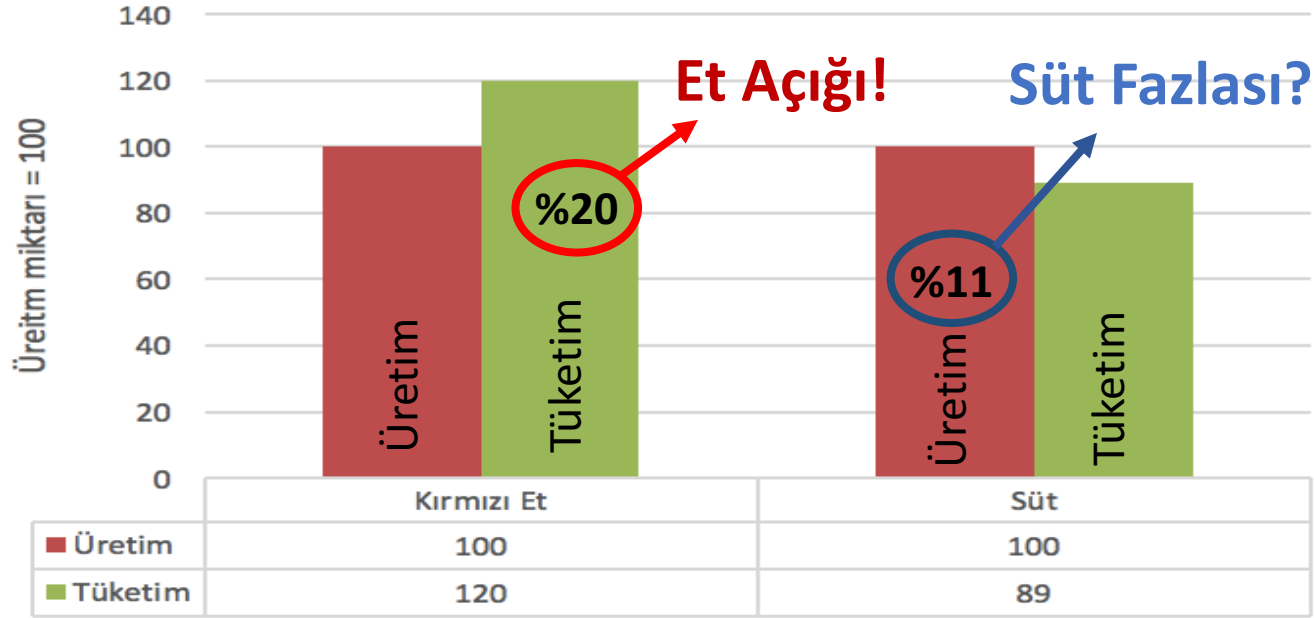
%87 Sığır eti

%9 Koyun eti

%4 Keçi eti

Geçmişte küçük başın payı %30

C. Türkiye’de Hayvansal Ürünlerin Arz ve Talep Dengesi

2017 Yılı Kırmızı Et Üretim ve Tüketimi

- Kırmızı Et Üretim Miktarı: 1 126 000 Ton
- Kırmızı Et Tüketim Miktarı: ~1 350 000 Ton
- Arz Açığı: ~ **200 Bin Ton**

2017 Yılı Süt Üretim ve Tüketimi

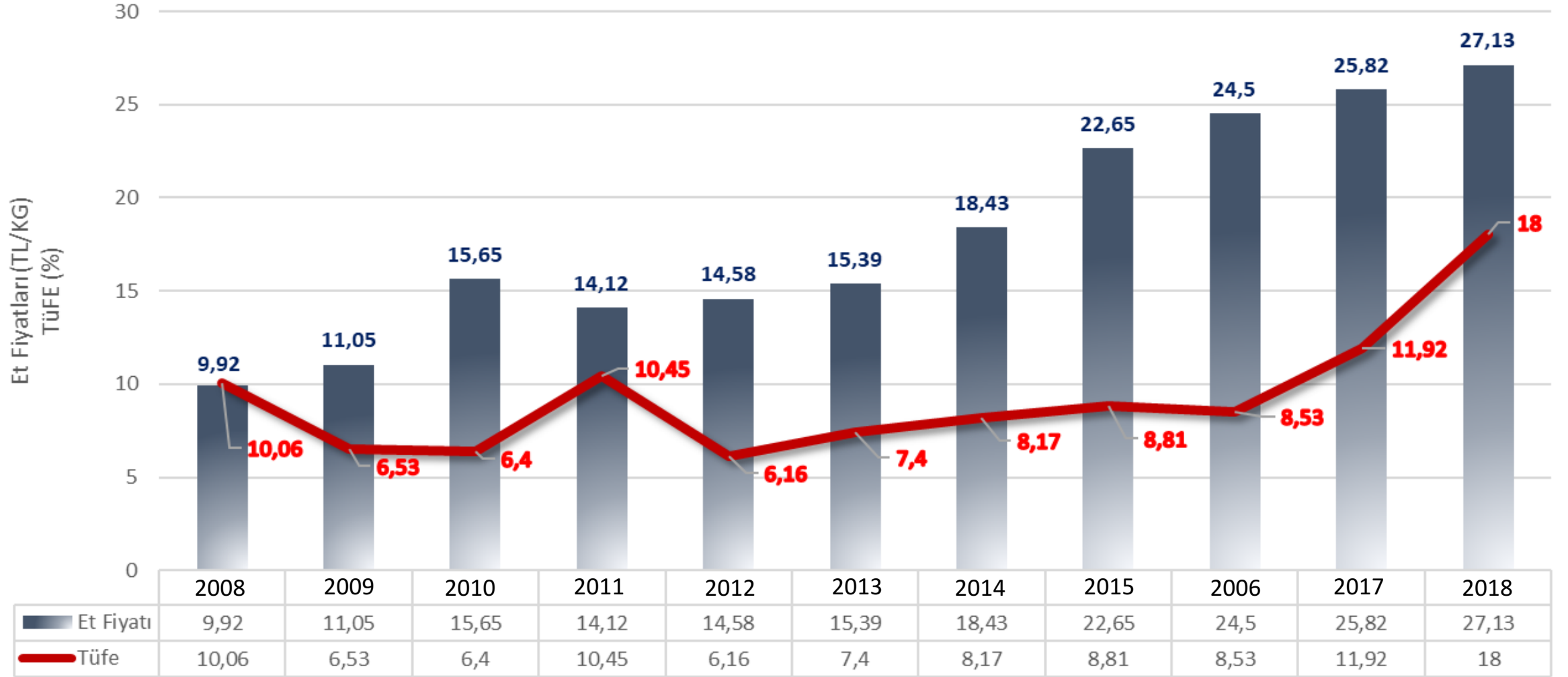
- Süt Üretim Miktarı: 20 700 000 Ton
- Süt Tüketim Miktarı: 18 480 000 Ton
- İçme Sütü Tük. Mik: 2 720 000 Ton
- Arz Fazlası: ~ **2 Milyon Ton**

(TÜİK, USK, 2018)

SÜT kontrol edilemezse ET de kontrol edilemez!!!

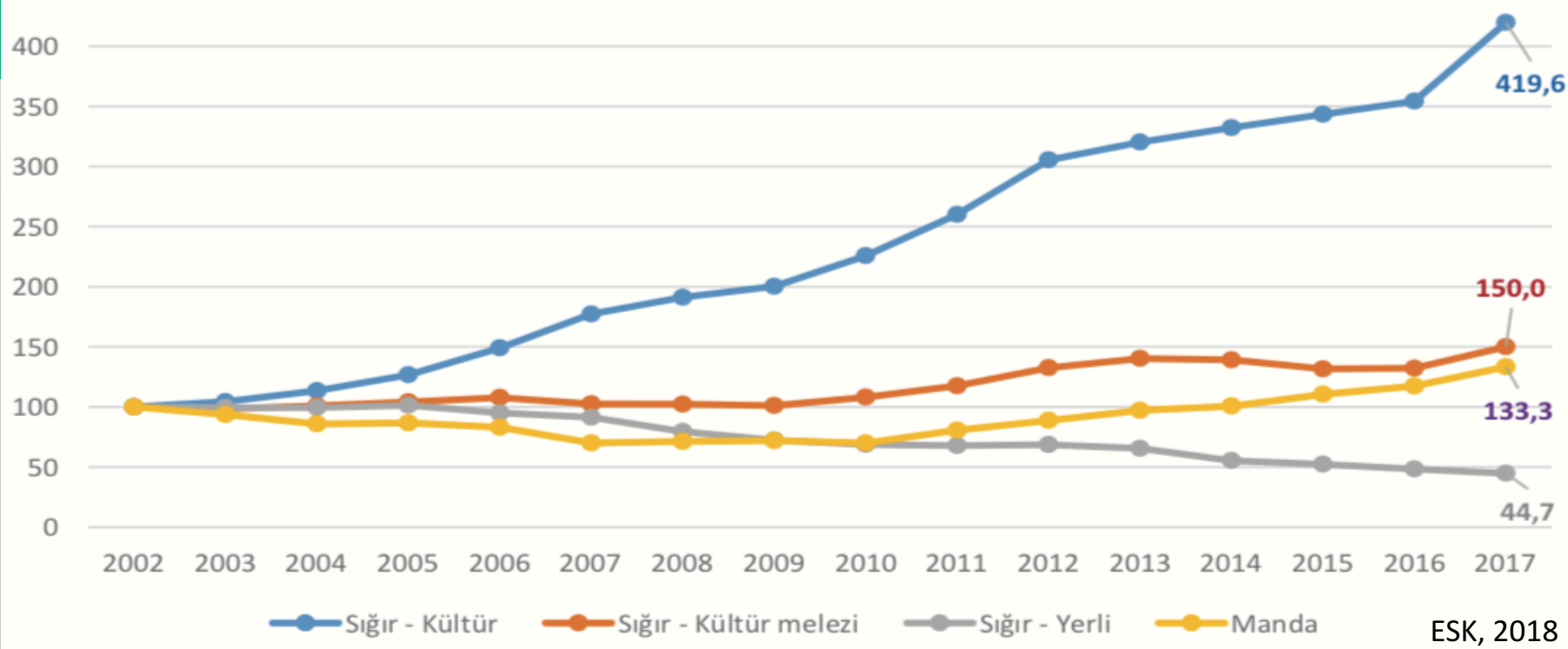
- 1. İneklerin kesime gitmesi engellenmelidir (Süt fiyatları doğru belirlenmez ise inekler kesime gider)**
  - a. Anaç hayvan kesime gitmesine bağlı erkek besilik materyal azlığı yaşanmaktadır!!!
  - b. Süt üreticisi korunmalıdır (Süt iç talebi artırılmalı, Süt ürünleri ihracatı teşvik edilmeli)
- 2. Küçükbaş üretimi eskide olduğu gibi artırılmalıdır.**
- 3. Küçük aile işletmeleri güçlendirilmeli, kırsal göç azaltılmalı, genç çiftçiler tarıma kazandırılmalı, çobanlığa yönelik olumsuz algı giderilmeli, meralar etkin kullanılmadığı.**

Türkiye’de Sığır Eti Karkas Fiyatı ve Enflasyon Oranı

Kaynak: Ankara Ticaret Borsası, TÜİK

Irklara Göre Büyükbaş Hayvan Varlığı (Endeksi 2002=100)

2017 Yılı İçin

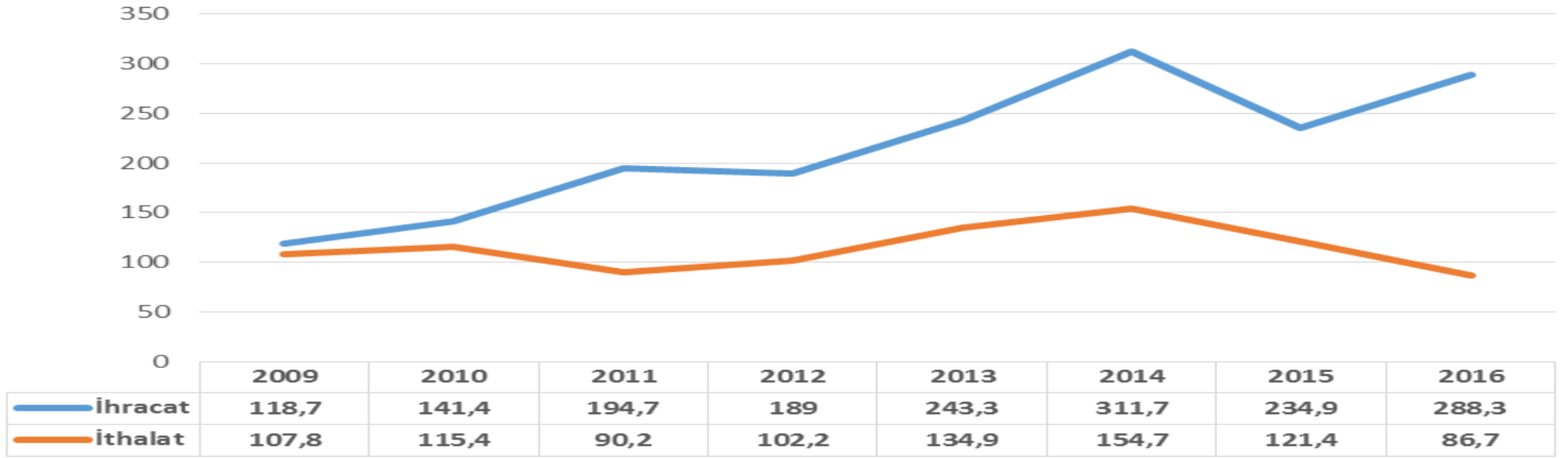
- Kültür: 7,8 milyon (%49)
- Melez: 6,5 milyon (%41)
- Yerli: 1,6 milyon (%10)

1991 Yılı İçin

- Kültür: 1,2 milyon
- Melez: 4,7 milyon
- Yerli: 6,1 milyon

- ✓ Türkiye büyükbaş hayvan profili içerisinde yerli ırkın sayısı azaltılırken kültür ve melez ırkın sayısı arttırılmıştır, ülke geneli verim artışına etkisi olmuştur...
- ✓ Ülke için ihtiyaç olan kombine ırkların (Simental, Fleckvieh) artışı önemlidir. Sütçü özellikte ırklardan (Holstein) et ve süt verimi yüksek olan kombine ırklara geçilmelidir...

D. Dış Ticaret / Türkiye’de Süt ve Süt Ürünleri Dış Ticareti (Milyon \$)

ESK,2018

- ✓ *Süt ve süt ürünleri ihracatı yıllar itibariyle artış göstermiştir.*
- ✓ *İhracatta en önemli ürünler; süt-krema, süt tozu, yoğurt, ayran, peyniraltı suyu, peynir, dondurma.*

D. Dış Ticaret/ Türkiye’de Canlı Hayvan İthalatı

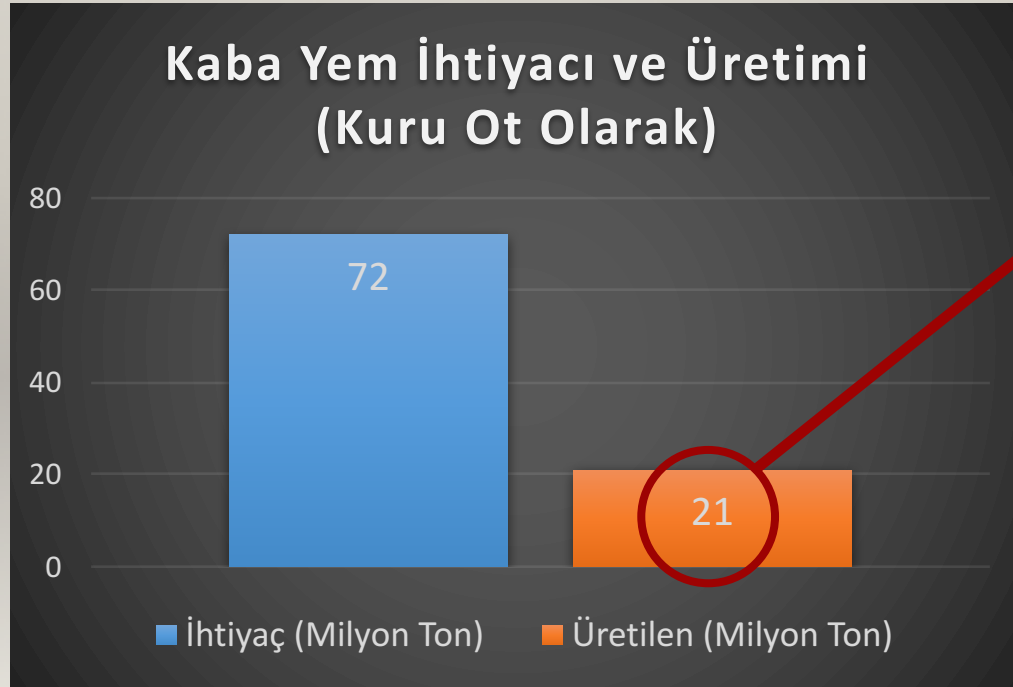
ESK,2018

CANLI İTHALAT		Büyükbaş			Toplam Büyükbaş	Küçükbaş		Toplam Küçükbaş	Genel Toplam
		Besilik	Damızlık	Kasaplık		Damızlık	D. Olmayan		
2015	Miktar (kg)	39.909.446	26.725.848	0	66.635.294	144.702	0	144.702	66.779.996
	Miktar (baş)	154.194	48.913	0	203.107	3.077	0	3.077	206.184
	₺	164.433.862	134.424.549	0	298.858.411	958.541	0	958.541	299.816.952
2016	Miktar (kg)	105.536.717	33.910.654	10.805.501	150.252.872	229.761	1.320	231.081	150.483.953
	Miktar (baş)	407.888	64.126	22.292	494.306	5.266	33	5.299	499.605
	₺	388.519.072	169.120.707	29.879.976	587.519.755	971.063	4.508	975.571	588.495.326
2017	Miktar (kg)	182.080.944	50.996.411	53.740.932	286.818.287	1.969.744	8.846.267	10.816.011	297.634.298
	Miktar (baş)	666.802	113.566	108.939	889.307	41.459	239.210	280.669	1.169.976
	₺	723.282.286	254.793.487	171.118.871	1.149.194.644	5.269.748	32.043.505	37.313.253	1.186.507.897

Türkiye canlı hayvan ithalatına 2010 yılında başladı. 2008'de çiğ süt fiyatının düşürülmesi sonucunda başlayan kriz nedeniyle 1 milyon baş süt ineği kesildi. Hayvan varlığının azalması nedeniyle 2009'da kırmızı et fiyatının yükselmesi ile sütteki kriz kırmızı ette de yaşanmaya başlandı. Krizi önlemek ve et fiyatını düşürmek için ithalat kapıları açıldı.

E. Türkiye'de Kaba Yem Üretim ve İhtiyaç Dengesi

- ✓ Ekilebilen arazi varlığı içerisindeki yem bitkileri ekim alanlarının oranının Almanya'da %37, Hollanda'da %31, İtalya'da %30, Fransa ile İngiltere'de %25, ABD'de %23, Türkiye'de %8'dir.
- ✓ Türkiye'de toplam yem bitkisi üretim alanı **1,8 milyon ha**. İlk dört sırayı **Yonca** (0,6 milyon ha), **Fiğ** (0,4 milyon ha), **Silaj Mısır** (0,2 milyon ha), **Korunga** (0,2 milyon ha) oluşturmaktadır.

İhtiyacı Karşılama Oranı: **%30**

Kaba yem açığı **51 milyon ton**'dur. Bu yem açığı; saman, sap ve kavuz gibi yem değeri düşük kaba yemlerle veya yoğun/karma yem kaynaklarından karşılanmaktadır.

Türkiye'de OT sorunu vardır!!!

Mera Alanlarının Değişimi

Mera Alanları Değişimi

Yıl	Mera Alanı (ha)
1970	21.688.400
1991	12.377.611
2000 - 2018	14.616.687

- ✓ *Meralar kaba yem ihtiyacının karşılanmasında en ucuz kaynaktır, Fakat üretici temsilcileri meraların etkin kullanılmadığını belirtmektedir....*
- ✓ *1998 yılında çıkartılan Mera Kanunu ile meralar koruma altına alınması amaçlanmıştır.(Kanunla ilgili görevleri: “Bakanlığı Bitkisel Üretim Genel Müdürlüğüne bağlı Çayır, Mera ve Yem Bitkileri Daire Başkanlığı” yapmaktadır)*

1998-2014 Yılları İtibariyle Mera Kanunu Kapsamında Yapılan Tespit, Tahdit ve Tahsis Miktarları

Yıl	Tespit edilen Alan (ha)	Tahdit Alan (ha)	Tahsis Miktarı (ha)
1998-2002	2.181.075	1.665.232	230.000
2003-2014	8.165.094	4.317.870	3.430.635
Toplam	10.348.169	5.983.102	3.660.635

- ✓ *1998 – 2014 yılları arasında bakanlık tarafından 5 milyon hektar alanda mera ıslahı projesi yaptırılmıştır...*

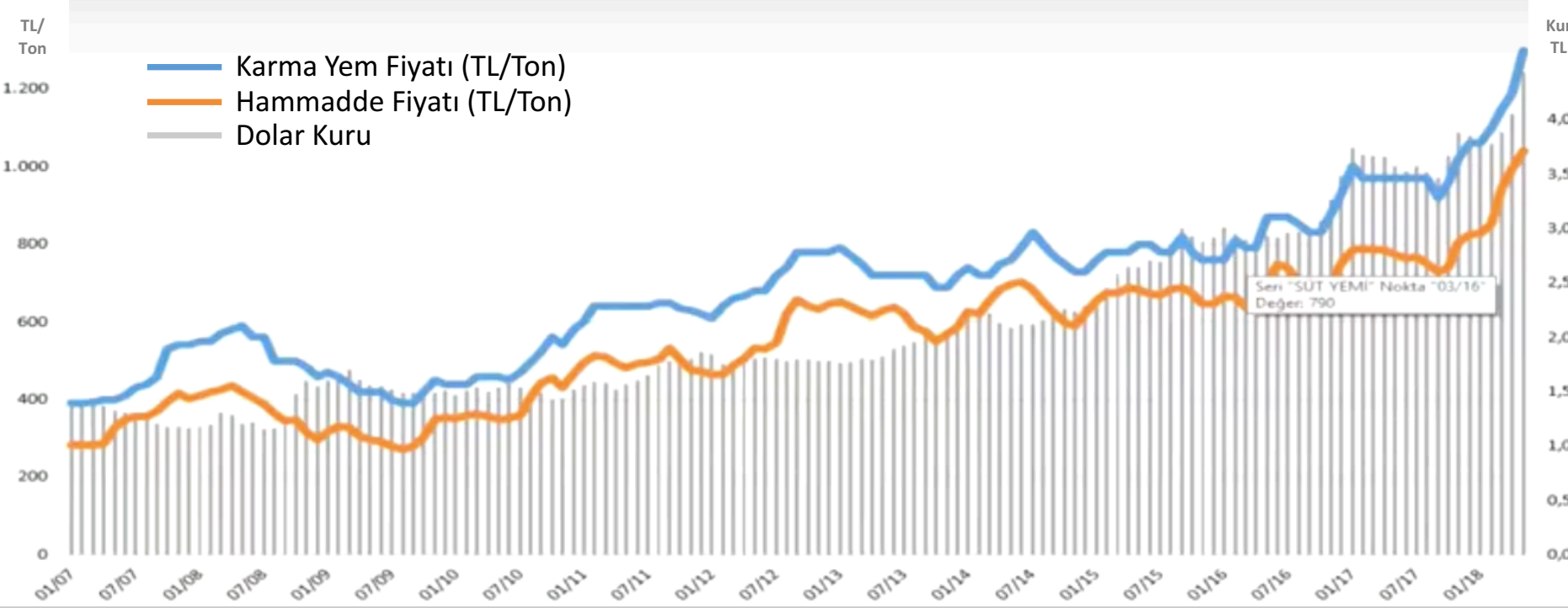
Kaynak: T.C Tarım ve Orman Bakanlığı

MERA KANUNU

Kanun Numarası	: 4342	
Kabul Tarihi	: 25/2/1998	
Yayımlandığı Resmî Gazete	: Tarih : 28/2/1998	Sayı : 23272
Yayımlandığı Düstur	: Tertip: 5	Cilt : 38

Karma Yem Piyasası

(Karma Yem, Hammadde Fiyatları ve Döviz Kuru)

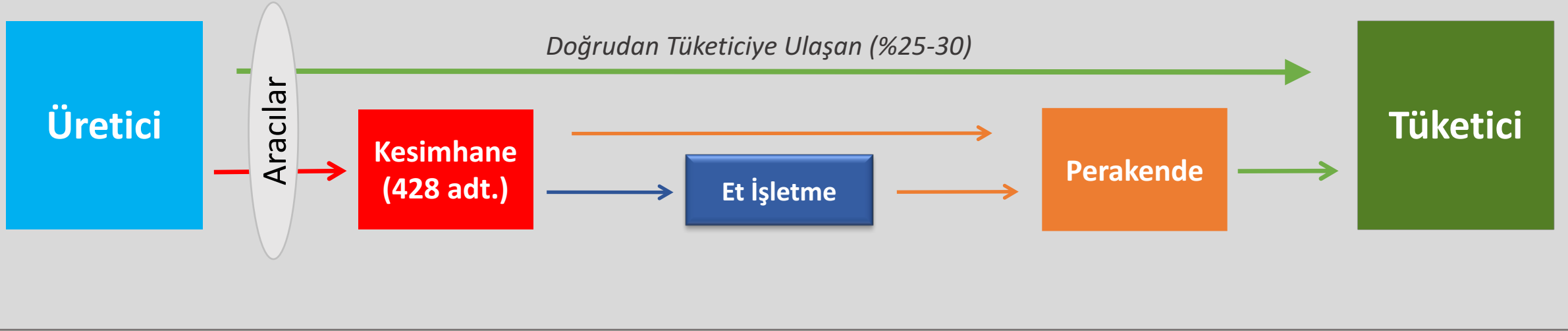

Üretim Miktarı (Ton/Yıl)

Yıllar	Sığır Besi Yemi	Sığır Süt Yemi
2002	898.944	1.535.418
2003	1.061.397	1.598.018
2004	1.373.824	2.002.974
2005	1.355.332	2.027.578
2006	1.717.011	2.361.194
2007	2.083.731	2.759.042
2008	1.883.970	2.948.616
2009	1.760.430	2.679.020
2010	2.169.487	3.466.422
2011	2.686.728	3.875.836
2012	2.881.354	4.365.168
2013	2.846.217	5.163.788
2014	3.386.565	5.621.664
2015	3.320.221	5.384.586
2016	3.827.073	5.840.262
2017	4.594.552	6.171.275

- ✓ Döviz kurunda yukarı yönlü hareketlilik karma yemde (hammaddesi %50 ithalata dayalı) fiyatları artırmıştır
- ✓ 2018 yılı karma yem 1kg= 1,20 TL düzeyindedir. 2010 yılından 2018 yılına fiyatı 3 katına çıkmıştır.
- ✓ Kapalı sistem besicilikte kaba yem ihtiyacı karma yem ile karşılanmaktadır. 1970'li yıllardan bu yana karma yem üretimi hızla artmıştır. 2010 yılından 2018 yılına üretim 2 katına çıkmıştır.

F. Kırmızı Et Sektöründe Tedarik Zinciri

Pazarlama zincirinde Aktörler:

1. Üretici
2. Aracılar
3. Kesimhaneler (Kamu - Özel)
4. Et İşleme tesisleri
5. Perakendeci (Kasap, Şarküteri, Marketler)
6. Tüketici

Destekleyici Kuruluşlar:

1. Tarım ve Orman Bakanlığı (ESK, TKDK)
2. Üretici birlikleri ve Kooperatifleri
3. Ulusal Kırmızı Et Konseyi
4. Canlı Hayvan Ticaret Borsaları
5. Üniversiteler
6. Kalkınma Ajansları

G. Tarımsal Desteklemeler

Yem Bitkileri Desteği	TL/da/yıl
Çok Yıllıklar	90
Tek Yıllıklar	60
Silajlık Mısır	100
Kuru Şartlarda Ekilişi Yapılan Yem Bitkileri	40
Bakanlıkça belirlenen Hayvancılık Yetiştirici Bölgesinde yer alan illerde yem bitkisi ekilişine	Aldığı Desteğe %25 İlave
Yeraltı sularının yetersiz seviyede ve su kısıtı olduğunun Bakanlıkça tespit edildiği havzalarda 2018 yılında ekilen fiğ, macar fiği, burçak ve mürdümük için	Aldığı Desteğe %50 İlave

Kaynak: T.C Tarım ve Orman Bakanlığı

- 2017 yılı içerisinde bitkisel üretime 7.7 milyon TL destek verilmiş olup, bunun içerisinde yem bitkilerine 435 milyon TL destek verilmiştir.
- Yonca Desteğinde %50 artış yapılmıştır: 2018 yılında sulu alanda yetiştiriciliği yapılan çok yıllık yem bitkilerine dekar başına yılda 90 TL destek verilecektir.

Hayvancılık Destekleri:

- 1) Çiğ süt desteklemesi
- 2) Buzağı desteği
- 3) Besilik erkek siğir desteklemesi
- 4) Anaç koyun-keçi desteği
- 5) Çoban istihdam desteği
- 6) Hastalıktan ari işletme desteklemeleri
- 7) Hayvan hastalığı tazminatı desteklemeleri

Yıllar	Tarımsal Destekler (Milyon TL)	Tarımsal Destekler (Milyon \$)	Hayvancılık destekleri (Milyon TL)	Hayvancılığa Ayrılan Pay (%)
2000	927	1.486	12	1.29
2001	1.032	842	49	4.75
2002	2.276	1.511	75	3.30
2003	3.105	2.080	126	4.06
2004	3.084	2.169	209	6.78
2005	3.708	2.765	345	9.30
2006	4.793	3.349	661	13.79
2007	5.643	4.334	741	13.13
2008	5.864	4.535	1.095	18.67
2009	4.749	3.070	908	19.12
2010	5.947	3.965	1.158	19.47
2011	7.085	4.243	1.728	24.39
2012	7.673	4.279	2.216	28.88
2013	8.774	4.615	2.756	31.41
2014	9.599	4.383	2.887	30.08
2015	10.141	3.728	2.953	29.12
2016	11.208	3.711	3.013	26.88

Tarım ve Orman Bakanlığı 2018-2022 Stratejik Plan

Amaç(A1)		Erişilebilir ve sürdürülebilir tarımsal ürün arzını sağlamak, ulusal ve uluslararası alanda rekabet gücü yüksek tarım sektörü oluşturmak							
Hedef(H1.1)		Tarımsal ürünlerde arz güvencesini sağlamak							
Performans Göstergeleri		Birim	Başlangıç Değeri	2018	2019	2020	2021	2022	Performans Göstergesinden Sorumlu Birim
PG1.1.1	Yağlı tohumlu bitkiler üretim miktarı	Ton	3.560.000	3.660.000	3.750.000	3.850.000	3.950.000	4.000.000	BÜGEM
PG1.1.2	Mera ıslah ve amenajman alanı	Dekar	6.773.000	7.173.000	7.573.000	7.973.000	8.373.000	8.773.000	BÜGEM
PG1.1.3	İyi tarım uygulamaları gerçekleştiren üretici sayısı	Kişi	48.400	50.000	51.000	51.000	52.000	53.000	BÜGEM
PG1.1.4	Organik üretim yapan üretici sayısı	Kişi	77.130	80.000	82.000	84.000	86.000	88.000	BÜGEM
PG1.1.5	Tarım sigortası poliçe sayısı	Sayı	1.550.000	1.600.000	1.650.000	1.700.000	1.750.000	1.800.000	TRGM
PG1.1.6	Örtü altı kayıt sisteminde kayıtlı bitkisel üretim yapılan alan	Dekar	231.230	240.000	250.000	260.000	270.000	280.000	BÜGEM
PG1.1.7	Jeotermal enerji ile ısıtılan örtü altı alanı	Dekar	4.500	5.000	5.500	6.000	6.500	7.000	BÜGEM
PG1.1.8	Belgelendirilen fidan/fide üretim miktarı	Sayı	139.000.000	140.000.000	141.000.000	142.000.000	143.000.000	144.000.000	BÜGEM
PG1.1.9	Kayıt altına alınan yeni bitki çeşit sayısı	Sayı	1.450	1.500	1.550	1.600	1.650	1.700	BÜGEM
PG1.1.10	Havza bazlı çalışılan ürün sayısı	Sayı	10	10	10	10	10	10	BÜGEM
PG1.1.11	Sanayiye giden süt miktarı	Ton	9.100.000	9.200.000	9.300.000	9.500.000	9.700.000	9.900.000	HAYGEM
PG1.1.12	Kırmızı et üretim miktarı	Ton	1.250.000	1.300.000	1.370.000	1.450.000	1.550.000	1.650.000	HAYGEM
PG1.1.13	Sığır varlığı içinde etçi ve kombine ırkların oranı	(%)	39	40	41	43	44	45	HAYGEM

Hedef (H1.1)
Tarımsal ürünlerde arz güvencesini sağlamak

Hedef (H1.3)
Uluslararası alanda daha etkin bir şekilde yer almak ve uluslararası örgütlerin karar süreçlerine dahil olmak

Hedef (H1.2)
Rekabet gücü yüksek, sürdürülebilir bir tarım sektörü için politikalar geliştirmek ve uygun politika araçlarını belirlemek

Hedef (H1.4)
Üreticilere ve tüketicilere yönelik eğitim stratejileri ve danışmanlık sistemi geliştirmek

Türkiye Kırmızı Et Piyasası; Sorunlar ve Çözüm Önerileri

- ✘ **Hayvancılığı en büyük girdi maliyeti yemdir. Yem sorunu çözülmelidir. (%30 oranında iç kaynaklardan sağlanmakta)**
  - ✓ Ucuz yem kaynağı meralardır. Çayır ve meralar ıslahı hız kazandırılıp hayvanların yayılımına açılmalıdır.
  - ✓ Ekilebilir arazide yem bitkileri ekim alanı %8' seviyesinden %15-20 seviyelerine çıkarılmalıdır.

- ✘ **Süt üretimi kontrol altına alınmalıdır. Süt üretimi düşerse anaç hayvan sayısı azalır. Doğacak erkek besilik materyal artırılamaz.**
  - ✓ Süt fiyatları süt işletmelerinin devamlılığını sürdürecektir seviyede tutulmalıdır.
    - Süt sanayicileri teşvik ve desteklerle ihracata yönlendirilmelidir. (İhracat yapılabilecek ülkeler tespit edilmeli)
    - Süt ve süt ürünlerinde iç talep artırılmalıdır. (Tüketim alışkanlıklarına yönelik; kamu spotları, projeler)
    - ESK süt fazlası olduğu dönemlerde sütte fiyat düşüşü olmadan piyasa regülesi yapılmalıdır. (Süt alımı, Süt tozu yapımı ve ihracatı)

Türkiye Kırmızı Et Piyasası; Sorunlar ve Çözüm Önerileri

X Hayvan profili değiştirilmelidir

- ✓ Büyükbaş hayvan profili içerisinde hem etçi hem de sütçü özellikte olan kombine ırkların sayısı artırılmalıdır.
- ✓ Kırmızı et üretimi içerisinde küçükbaşın payı %13 seviyesinden eskide olduğu gibi %25-30 seviyelerine çıkarılmalıdır.
- ✓ Ülke coğrafyası ve meralarına uygun yüksek verim özellikli hayvan ırkları geliştirilmelidir.

X Tarımsal üretim yapan nüfusun devamlılığı sağlanmalıdır. (Kırsal nüfus %25 seviyesine, tarımsal istihdam %20 seviyelerine gerilemiştir)

- ✓ Genç çiftçileri tarımda tutacak, girişimcilerin tarıma gelmelerini sağlayacak projeler geliştirilmelidir (Genç Çiftçi Projesi-TKDK Projeleri buna uygundur). Toplumda çobanlığın kötü algısı değiştirilmelidir. Küçükbaş hayvancılık teşvik edilmeli, destek verilmedir.
- ✓ Tarımsal desteklemeler daha uzun süreli olmalıdır (Yıllık açıklanmakta). 5 yıllık açıklanacak destek programı çiftçinin planlama ve istikrar sağlaması için önemli olacak ve dışardan yatırımcı çekecektir .

Dinlediđiniz için teŖekkür ederim...

TÜRKİYE'DE KIRMIZI ET ARZI, PİYASA FİYAT OLUŞUMU VE DÜZENLEYİCİ POLİTİKALAR

Arş. Gör. Osman Doğan BULUT İğdır Üniversitesi
Prof. Dr. Cengiz SAYIN / Akdeniz Üniversitesi
Ziraat Fakültesi Tarım | Ekonomisi Bölümü